

[Hartvig Frisch.]

med et Strøg fjernet Regeringens Oppløsningsret, men dette Vaaben, nemlig Vejen ud til Vælgerne, er for en Mindretalsregering som f. Eks. den i Perioden fra 1924—26 det eneste virkningsfulde Vaaben over for Oppositionen.

Jeg har ikke med disse Bemærkninger villet bryde med den gældende Praksis, at Mindretallet selv motiverer sine Ændringsforslag, men i Anledning af Drøftelsen i selve Udvalget har jeg villet paapege ved disse Eksempler, hvorfor Flertallet har afholdt sig fra at stille Ændringsforslag. Der har nemlig ikke inden for Flertallet været mindste Tvivl om, at Parlamentarismen er det uomstødelige Grundlag for al dansk Forfatningsskik, selv om det unægtelig tog Menneskealdre at faa alle i dette Land til at forstaa det, nemlig forstaa, at det er selve Meningens med de første Ord i Grundlovens § 1: „Regeringsformen er indskrænket-monarkisk“.

Jeg skal saa gaa over til selve Flertallets Ændringsforslag, men jeg vil dog bemærke, at jeg ikke vil opholde mig ved de rent redaktionelle eller sproglige Rettelser. Flertallet og det af Flertallet nedsatte Redaktionsudvalg har lagt overordentlig Vægt paa ogsaa i denne Henseende at faa det bedst mulige Resultat, og vi har med Glæde hertil modtaget Bistand dels fra Rigsdagens Bureau, de sagkyndige der, og dels fra Departementscheferne i Statsministeriet, Indenrigsministeriet og Justitsministeriet. Men alt er jo Menneskeværk, og jeg er ganske klar over, at der stadig under vort Arbejde kan dukke Ting op, og jeg vil derfor gerne forbeholde mig, saafremt enkelte Uklarheder eller Ujævnheder alligevel skulde være overset, saa at stille Forslag om saadanne redaktionelle Ændringer mellem anden og tredie Behandling. Grundlov er nu engang Grundlov.

Jeg kommer derefter til Paragraf for Paragraf at gennemgaa, hvad der fra Flertallets Side er stillet af Ændringsforslag. Vi har, fordi selve Lovforslaget er saa stort og det ofte kan være vanskeligt at overskue, hvad Indholdet er af Ændringsforslag, forelagt det for Medlemmerne i dette høje Ting saadan, at der dels til hvert enkelt Ændringsforslag er føjet udtrykkelig Motivering og tillige, at der som sidste Bilagsnummer er aftrykt, hvorledes Grundloven vil komme til at se ud i sin endelige Skikkelse, hvis Flertallets Ændringsforslag gennemføres. Naar man altsaa sammenholder dels selve Regeringsforslaget, dels Ændringsforslagene

med Motiveringer og endelig dette sidste Bilag, skulde der være Mulighed for, at man i hvert enkelt Tilfælde forholdsvis hurtigt vil kunne sammenholde det nødvendige og klare sig, hvad det er, det drejer sig om.

De første Ændringsforslag, jeg vil gøre en Bemærkning om, er Ændringsforslagene til §§ 15 og 16. Der staar vedføjet, at Ændringsforslagene er rent redaktionelle, men jeg synes dog, jeg vil bemærke, at man har ønsket at tage første Sætning i § 16 op i § 15. Man opnaar derved nemlig at give § 15 en saadan Form, at den giver Hovedregelen for Statsraadsforhandlingerne, og at derefter § 16 ganske klart beskæftiger sig udelukkende med Spørgsmaalet om Forsædet og Stedfortræder ved Forsæde.

Hvad angaar det statsretlige Spørgsmaal om Forsæderet, skal jeg ikke gaa nøjere ind paa dette temmelig vanskelige Spørgsmaal, men henvise til, hvad der er sagt i Indledningen af Flertalsbetænkningen.

Jeg gaar derefter over til § 17. Der er der stillet Ændringsforslag, nemlig om, at 1ste Punktum i Stk. 3 skal affattes i ændret Form. Man vil erindre, at det var et Punkt, der allerede blev fremført under Forhandlingerne ved første Behandling her i Salen, idet der fra Professor Poul Andersens Side og fra anden Side var gjort Bemærkninger om, at Lovforslaget i Spørgsmaalet om Tjenestemændenes Stilling ikke helt kunde siges at dække det, der var den bestaaende Tilstand. Udvalget har arbejdet paa det Grundlag, at man ligesom Kommissionen — det har ogsaa været Kommissionens Hensigt — blot vilde omskrive Paragraffen til at gælde under de Former, som gælder for den nuværende Tjenestemandsløvslov, og derfor har man været i høj Grad opmærksom paa de Indvendinger, der er blevet gjort, og har ved Forhandling baade med Statsministeriet og Finansministeriet naaet til at ændre Formuleringen saaledes, at der nu staar, „at de ikke derved lider Tab i de med Tjenesten forbundne Indtægter“. Dette Udtryk skulde saa gælde saa fuldstændig, at det helt dækker den nuværende Tilstand, som det jo har været Hensigten at opretholde.

Med Hensyn til det Spørgsmaal, der ogsaa har været rejst angaaende Indfødsretten, er man efter Forhandling i Udvalget kommet til det Resultat, at der ikke paa dette Punkt behøves nogen Grundlovsændring, og at der intet vil være i Vejen for, hvis der i den gældende Lovgivning skulde være noget, som var en Ind-